

УА АПФ

Українська асоціація
адміністраторів пенсійних фондів

ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ВПРОВАДЖЕННЯ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Моделювання з використанням методик Римського Клубу
(системна динаміка)

Вересень 2015

ЦІЛІ МОДЕЛЮВАННЯ

Цілями даного моделювання є:

- Оцінити, як буде розвиватися система в часі (національна економіка та пенсійна система) при впровадженні обов'язкового накопичувального пенсійного страхування в Україні.
- Оцінити, які будуть зміни в динаміці розвитку та чи дозволять вони вирішити певні завдання (отримати ресурс для розвитку економіки та вирішення соціальних питань за рахунок зростання ВВП і створення нових робочих місць).

Для вирішення цих завдань ми використали імітаційну модель, засновану на методології системної (індустріальної) динаміки, розробленої Джеєм Форрестером в рамках досліджень Римського Клубу.

Моделі засновані на даній методології були базою для оцінки ефективності та доцільності проведення цілого ряду реформ в розвинених країнах у різних сферах (соціальних, екологічних, фінансових і т.д.).

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ

Моделювання було виконано на основі наступних вихідних даних:

Дані	Джерело
Прогноз соціально-економічних показників, демографічні прогнози	Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України
Прогноз макроекономічних показників	Науково-дослідний інститут праці та зайнятості населення Міністерства соціальної політики України та Національної академії наук України
Прогноз відрахувань в накопичувальну системи	Міністерство соціальної політики України
Прогноз дохідності інвестування пенсійних накопичень	На основі статистичних даних функціонування третього рівня пенсійної системи України - Недержавних пенсійних фондів

ПАРАМЕТРИ МОДЕЛЮВАННЯ

Горизонт моделювання - 2017 - 2050 р.

Для цілей моделювання припустимо, що:

- Внески до накопичувальної системи надходять щомісяця на початку кожного місяця
- Сума внесків за рік рівномірно розподілена по місяцях
- Перекази та виплати з накопичувальної системи не здійснюються
- Ставки винагороди обслуговуючих компаній приймемо на максимально допустимому законодавством рівні, а саме:
 - ✓ Витрати на адміністрування складають 0,2% від середньої ЧВА за рік
 - ✓ Витрати на оплату послуг КУА складають 0,75% від середньої ЧВА за рік
 - ✓ Витрати на послуги Банку Зберігача складають 0,1% від середньої ЧВА за рік

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ

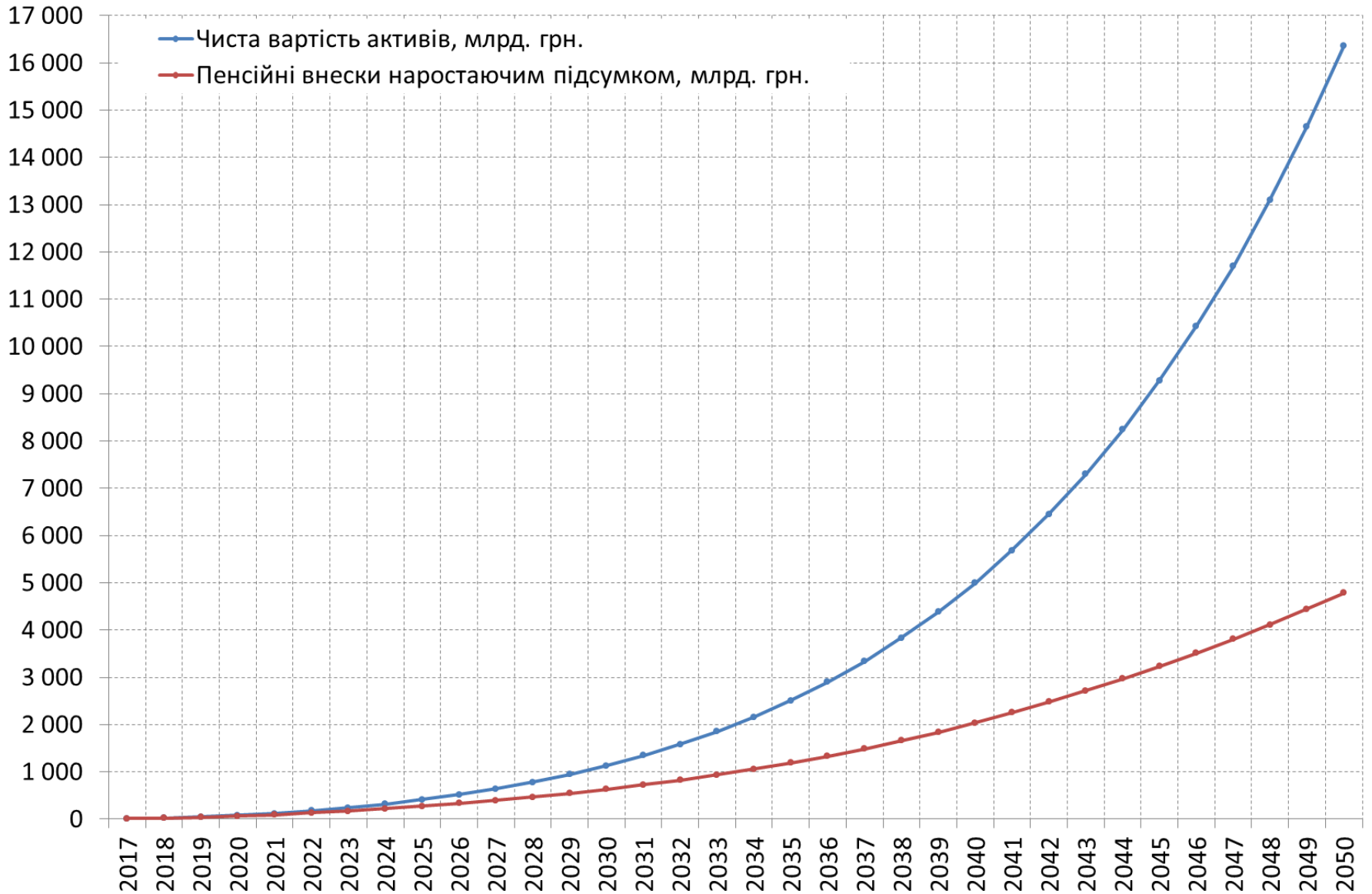
До 2050 року, показники системи будуть наступними :

Показник	
Сума відрахувань в систему, млрд. грн.	4 789
Інвестиційний дохід, млрд. грн.	12 932
Винагорода за обслуговування, млрд. грн.	1 358
Сума активів системи, млрд. грн.	16 363
Кількість учасників системи, тис. чол.	12 080
Сума активів на 1-го учасника системи, грн.	1 354 551

- Загальна сума відрахувань в систему до 2050 року складе **4,8 трлн. грн.**
- Дохід, отриманий від інвестування накопичень за весь період діяльності системи становитиме **12,9 трлн. грн.**
- Обслуговуючим систему компаніям буде виплачено **1,4 трлн. грн.**
- Активи системи (накопичення громадян) становитимуть **16,4 трлн. грн.**
- Учасниками системи будуть більше **12 млн.** громадян країни
- Середня сума активів системи на 1-го учасника складе більше **1,3 млн. грн.**

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ

Динаміка суми пенсійних накопичень та суми внесків, млрд. грн.

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ

Для оцінки системного впливу впровадження накопичувальної пенсійної системи в Україні на національну економіку використовуємо такі припущення:

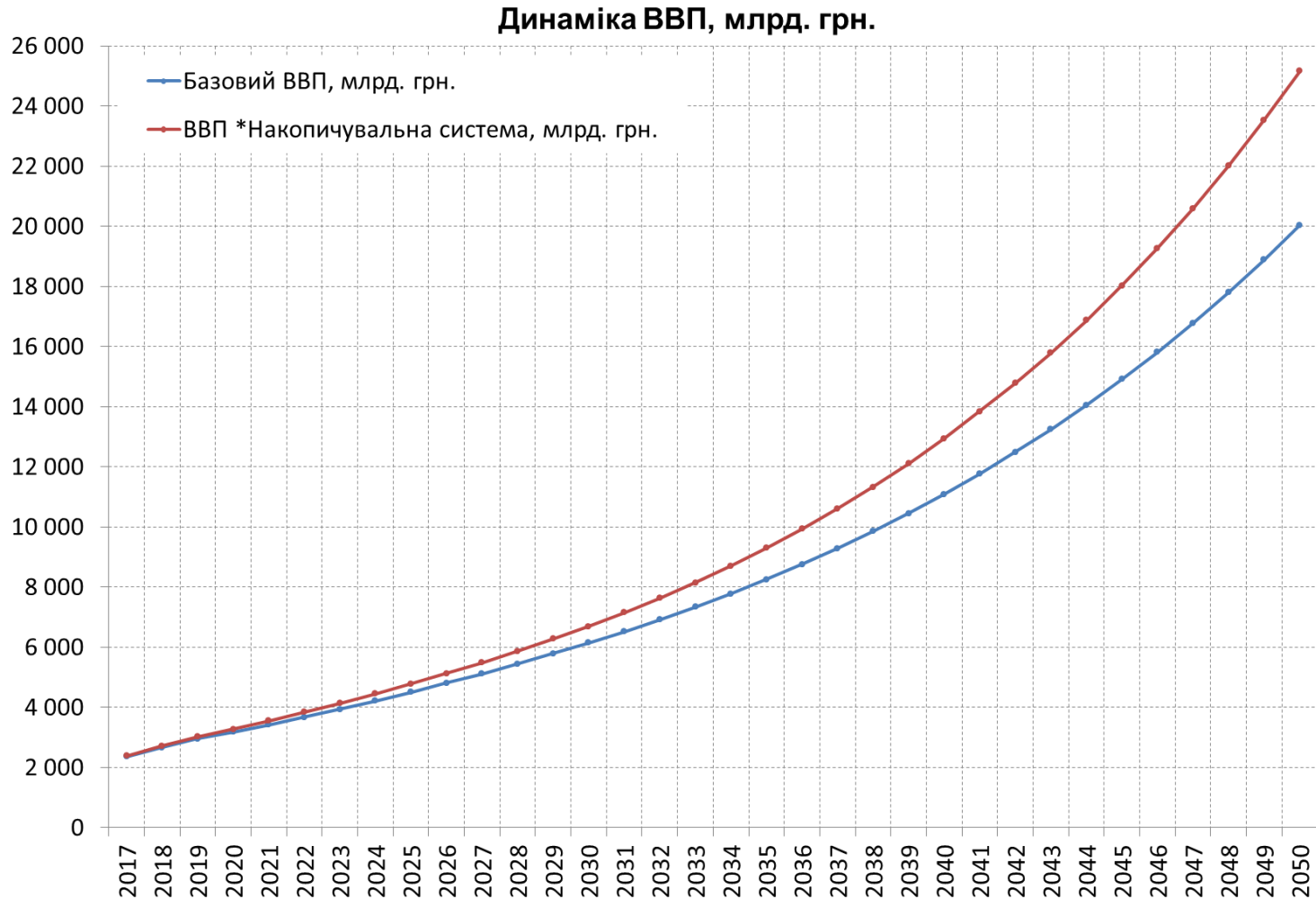
- Будемо вважати, що 100% надходжень в систему інвестуються в економіку і являють собою капітальні інвестиції
- Використовуємо «Принцип акселерації» - 1 грн. капітальних інвестицій збільшує ВВП країни на 3 грн.

Принцип розроблений Р. Харродом, Дж. Хіксом і П. Самуельсоном і включений до неокейнсіанської моделі економічного зростання

- Будемо виходити з того, що 250 000 грн. капітальних інвестицій створюють 1 робоче місце
- Частку всіх податкових надходжень до ВВП країни прийmemo на рівні 35% (фактичне значення за підсумками 2014 року)

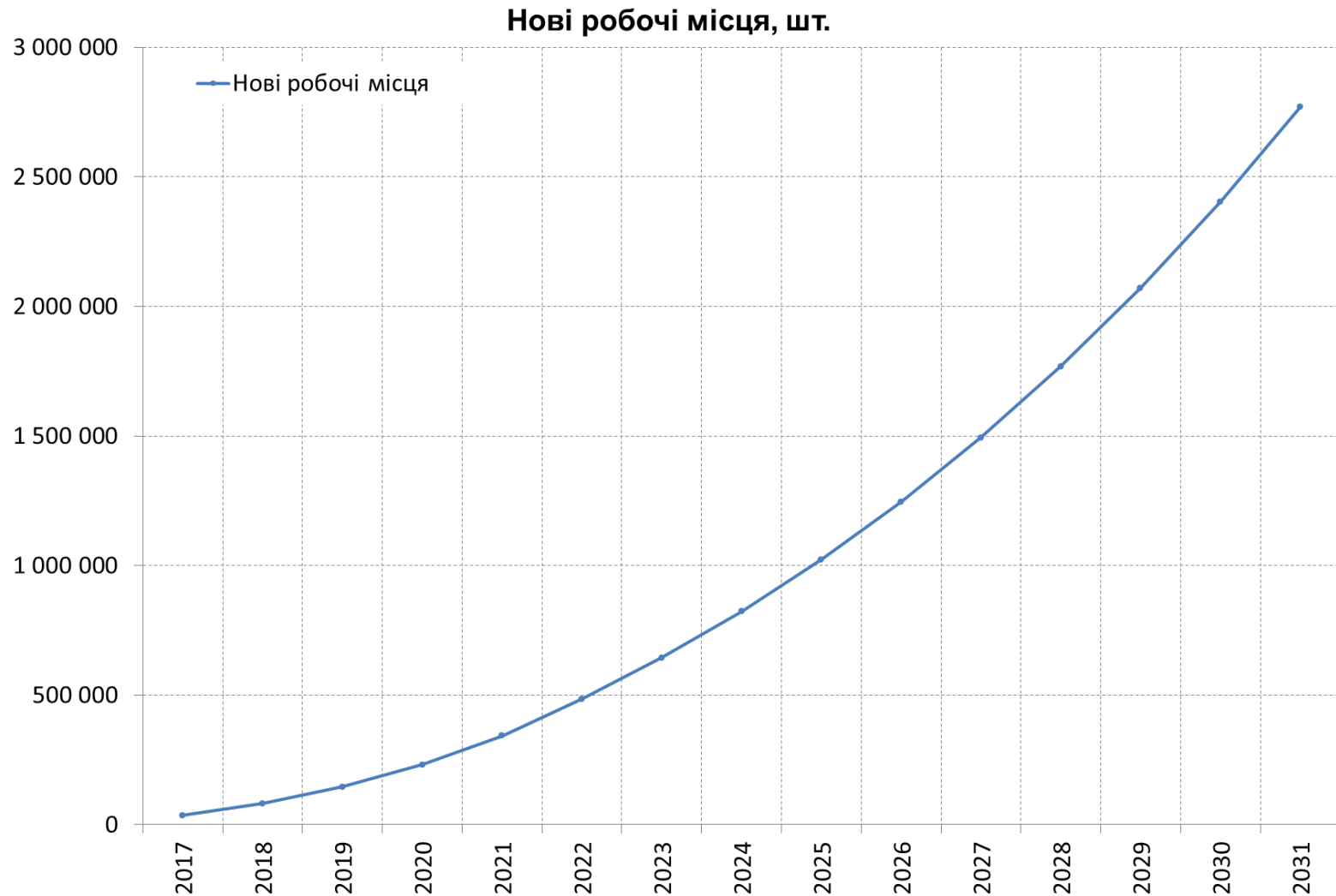
РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ

Додатковий ВВП, отриманий за рахунок капітальних інвестицій в економіку пенсійних накопичень, до 2050 року може скласти **+ 5,1 трлн. грн.**, тим самим збільшивши ВВП України на 25% в порівнянні з базовим прогнозом

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ

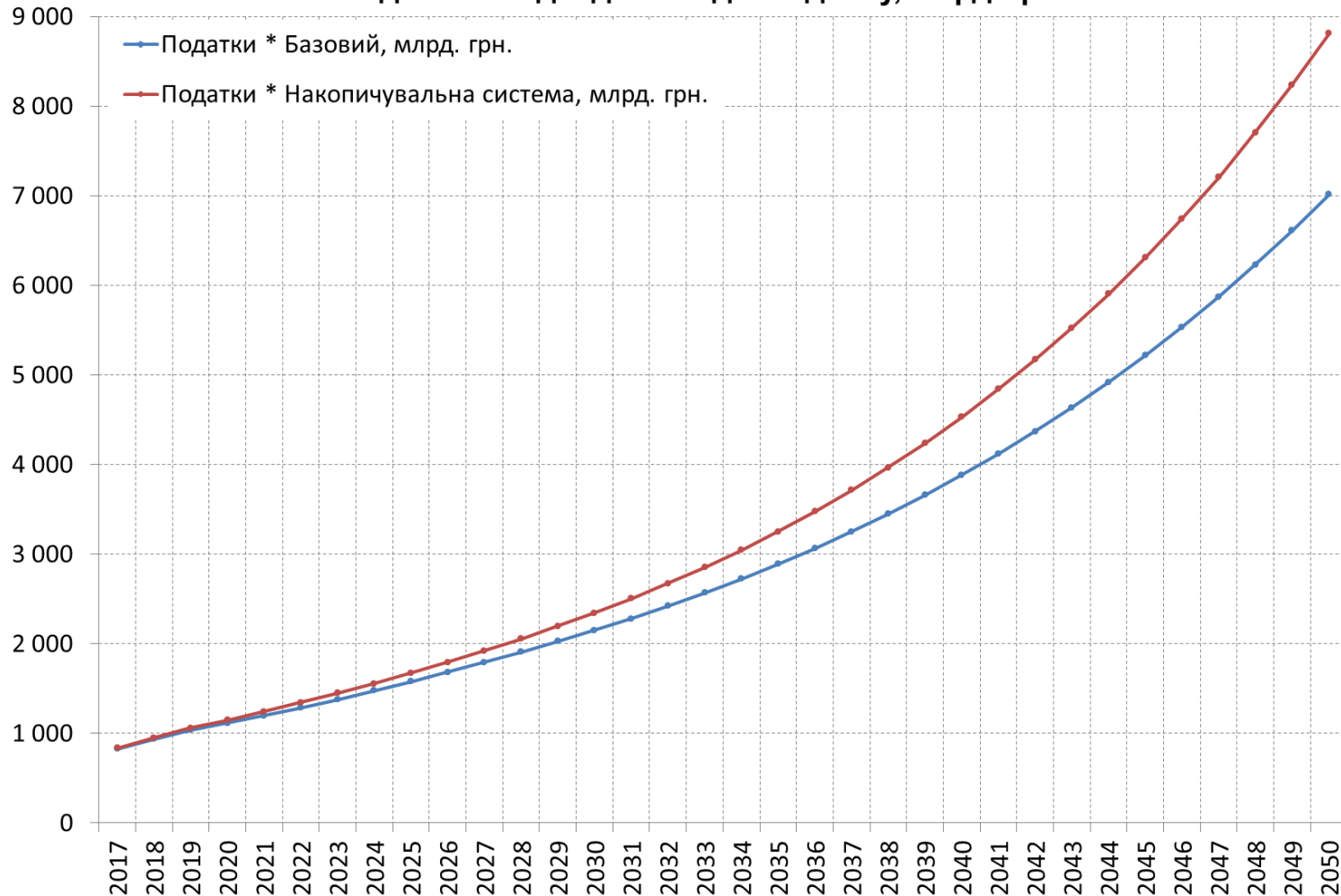
Інвестування пенсійних накопичень в економіку дозволить створити більше 2,5 млн. нових робочих місць за перші 15 років роботи накопичувальної системи

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ

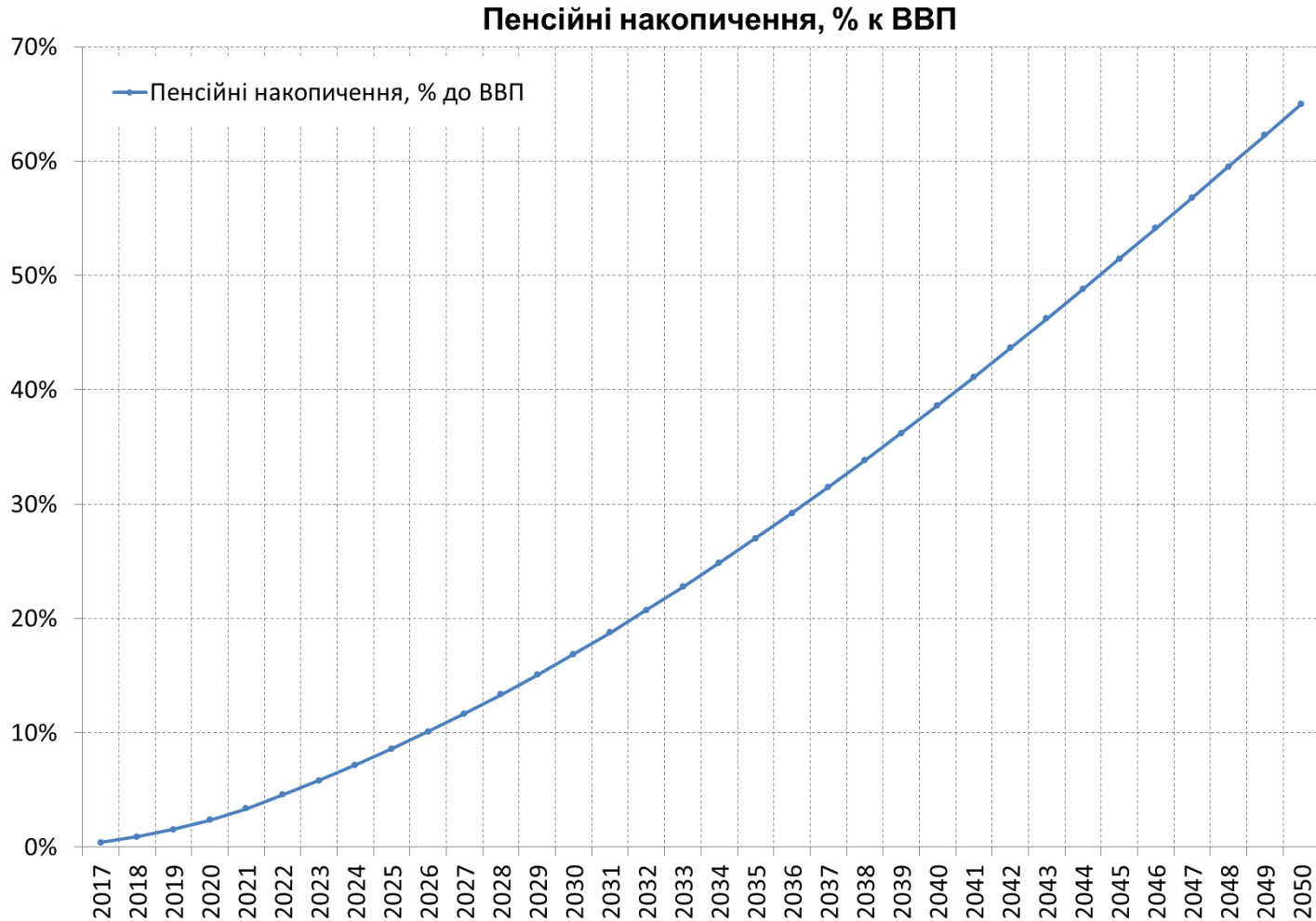
Інвестування пенсійних накопичень в економіку призведе до збільшення податкових надходжень до бюджету країни **більш ніж на 25%** до 2050 року в порівнянні з базовим прогнозом

Податкові надходження до бюджету, млрд. грн.

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ

Співвідношення пенсійних накопичень до ВВП країни, вже через 10 років перевищить **10%**, а до 2050 року становитиме **65%**.

ПЕНСІЙНІ НАКОПИЧЕННЯ КРАЇН СВІТУ

За даними на 31.12.2011

Країна	Активи (млрд. доларів)	Відсоток від ВВП країни
США	16 080	107
Японія	3 363	55
Великобританія	2 394	101
Канада	1 303	78
Австралія	1 301	89
Нідерланди	1 946	133
Швейцарія	693	115
Німеччина	468	14
Бразилія	321	15
ПАР	227	62
Франція	129	
Ірландія	101	50
Гонконг	84	34
ВСЬОГО	27 509	72

РЕЗУЛЬТАТИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

Запровадження накопичувальної пенсійної системи в Україні дозволить до 2050 року:

- Створити внутрішній інвестиційний ресурс у розмірі більше **16 трлн. грн.**
- Забезпечити збільшення ВВП України на 25% в порівнянні з базовим прогнозом
- Створити більше 2,5 млн. нових робочих місць за перші 15 років роботи системи
- Збільшити податкові надходжень до бюджету більш ніж на **25%** до 2050 року в порівнянні з базовим прогнозом
- Співвідношення пенсійних накопичень до ВВП до 2050 року складатиме **65%** (середнє значення по розвиненим країнам світу 72%, США - 107%)

РЕЗУЛЬТАТ ДЛЯ ОКРЕМОГО УЧАСНИКА СИСТЕМИ

Для учасника системи, відрахування на користь якого будуть здійснюватиметься в період з **2017 по 2050 рік**, результати наступні :

Показник	Грн.
Сума відрахувань в систему, грн.	458 895
Інвестиційний дохід, грн.	1 675 246
Винагорода за обслуговування, грн.	176 455
Сума накопичень до 2050 року, грн.	1 995 686

Якщо припустити, що починаючи з 2051 учасник вийде на пенсію і буде отримувати її протягом 20 років, то:

- Всього за 20 років з накопичувальної системи йому буде виплачено більше **6 млн. грн.**
- Перша виплата з накопичувальної системи становитиме 8 157 грн. на місяць, що буде складати близько 20% від середньої заробітної плати на той момент
- **Загальна пенсія (солідарна + накопичувальна системи) складатимуть близько 16 тис. грн. (40% від середньої заробітної плати на той момент)**